

VAISENHUSIANERBLADET

UDGIVET AF FORENINGEN:

„DET GODE MINDE“

Nr. 4.

København, April 1904.

2. Aarg.

Uddrag af Vaisenhusets Aarsberetning.

DET kgl. Vaisenhus er stiftet af Frederik den IV. ved Fundats af 21de Juli 1727.

Dets Virksomhed omfatter forældreløse Børn af alle Stænder i hele Landet. For Sjællands Stifts Vedkommende understøttes Børnene fra selve Stiftelsen i København, som dog undtagelsesvis ogsaa antager sig Børn fra andre Stifter. Til Lolland-Falsters Stift, Fyens Stift og de 4 jydskke Stifter sender Vaisenhuset aarlig af sine Midler 14,400 Kr. til Understøttelse for derboende forældreløse Børn. Ansøgninger om Understøttelse fra Vaisenhuset skal da for de Børns Vedkommende, der bor i Sjællands Stift, indgives til Direktionen for det kgl. Vaisenhus i København. For dem, der bor i de øvrige Stifter, maa Ansøgning indsendes til Stiftsøvrigheden i det Stift, hvor Barnet har sit Ophold.

De forældreløse Børn, der optages i Vaisenhusets Skole, bør ikke paa selve Stiftelsen, men hos Slægtninge eller Plejeforældre i København.

Denne Forandring fra Bopæl og Opdragelse paa selve Stiftelsen til Familiepleje udenfor Stiftelsen foregik ved kgl. Resolution af 23de Maj 1826 efter Indstilling af Direktionen i Erkendelse af, at det var et Barn tjenligst at opdrages i Familie, helst hos Slægt eller Venner, eller, hvis ingen saadanne findes, der hvor Ansøgerne, hvem det paahviler at skaffe Barnet et godt Hjem, maatte finde det bedst. Naar Ansøgeren er ude af Stand dertil, kan Vaisenhuset træde hjælpende til.

Hvor Hjemmet ikke yder betryggende Garantier for Barnets gode Opdragelse og ikke forstaar at samarbejde med Skolen paa rette Maade, kan Vaisenhuset flytte Barnet til et andet Hjem.

I disse Plejehjem sker der stadigt Tilsyn gennem Forstander, Viceinspektør og de paagældende Klasselærere og Lærere, saa at Forbindelsen mellem Skole og Hjem altid holdes levende. Mindst hver 3dje Maaned bliver der afholdt samlet Lærermøde under Forstanderens Ledelse, hvor alle Forhold vedrørende Hjem, Børn og Skole da behandles.

Skolens Elevantal er 270 Børn (135 Dreng og 135 Piger), dels forældreløse (Vaiser), dels faderløse.

Af de forældreløse Børn ydes der en Del (for Tiden 120), foruden fri Skolegang ogsaa en aarlig Pengeunderstøttelse, alt efter de ledige Pladsers Antal, og hvor Børnenes Trang og særlige Forhold maatte gøre det ønskeligt; denne Understøttelse bortfalder ved Barnets Konfirmation.

For de forældreløse Børn i Stiftet, der bor udenfor København og nærmeste Omegn, og af en eller anden Grund helst maatte forblive paa det Sted, hvor de har deres Tilhold, kan der ansøges om en Pengeunderstøttelse alene (120 Kr. aarlig).

De fuldstændig hjemløse Børn, uden al Forbindelse med Slægt eller Venner, kan, hvor Forstanderen anser Forholdene for særlig tvingende, anbringes i de af Vaisenhuset selv oprettede Plejehjem, hvor det normale Antal Børn er 6, som helt opdrages paa Stiftelsens Bekostning.

De faderløse har fri Skolegang, Bøger, og, for saa vidt de gør sig værdige dertil, ogsaa Konfirmationsudstyr. Endvidere har de Adgang til flere Legater, hvor de maatte gøre sig fortjente dertil.

Som Regel optages kun ægte fødte Børn, »dog kan Vaisenhuset undtagelsesvis og under særlige Omstændigheder antage sig uægte Børn«. Til at komme i Betragtning ved Besættelsen af Pladserne for forældreløse Børn udfordres i øvrigt ifølge Vaisenhusets Fundats og Anordning:

- 1) at Børnenes Forældre begge er døde, at de efter disse ikke har arvet eller hos Slægtninge og Venner nyde saa meget, at de deraf kan til Nødtøftighed underholdes.
- 2) at de har naaet en Alder af 5 à 6 Aar;
- 3) at de er fødte i Kongens Riger og Lande, samt
- 4) at de ikke er behæftede med smitsom Sygdom eller formedelst Legemssvaghed er ubekvemme til Arbejde.

De udgaaede Elever — og da navnlig Vaiserne — stræber Vaisenhuset efter Evne, og saa vidt dets Midler strækker, at uddanne i forskellige Retninger og anbringe i gode Stillinger.

Af konfirmerede Drengene er 7 anbragte ved Haandværk, 4 ved Handel, 4 paa Kontor, 1 som Sømand, 1 som Gartner og 1 som Musiker.

Af konfirmerede Piger er 3 anbragte i Tjeneste, 1 ved Husvæsenet, 3 i Forretning, 3 paa Kontor, 3 ved Syning og 1 som Sygeplejerske.

Med de Børn, som bliver anbragt udenfor København, i Provinserne, fører Forstanderen Tilsyn ved sine aarlige Inspektions- og Anbringelsesrejser.

Helst anbringes de udgaaede Elever ved Haandværk eller Handel. Uden at paatage sig nogen Forpligtelse stræber Vaisenhuset dog at tage Konsekvensen af sine humane Bestræbelser ved at hjælpe saadanne Elever frem ad den rette Vej, hos hvem der afgjort findes særlig fremragende Evner i en bestemt Retning. Vaisenhusets Elever rekruteres jo fra alle Samfundslag, hvor Forældre eller Fædre ved deres Død ikke har efterladt sig saa meget, »at Børnene deraf til Nødtørftighed kunne opdrages«. Derfor er der overmaade mange Børn, udgaaede af dannede Hjem, hvis Udvikling er brudt midt under deres Opvækst ved Forældrenes eller Faderens Død, hvorfor Opgaven ikke bør eller kan være at sænke Niveauet for Barnets videre Udvikling og saaledes bringe en helt misvisende Forskydning ind i Barnets eller Familiens Liv. Nej, Opgaven er tværtimod at bevare, hvad der er erhvervet af Dannelse og Udvikling fra tidligere Barneaar, og saaledes føre Barnet videre frem, henimod det Maal, som var tilstræbt fra Begyndelsen, og som vilde været naaet, hvis Forsørgerens Død ikke var kommen hindrende i Vejen. »Meningen er ikke«, som Biskop Mynster i 1844 udtalte det, »at Vaisenhuset skal nedsynke til et Soulagement for Fattigvæsenet, men Opgaven maa være den, at Vaisenhusets Værd som Forsørgelsesanstalt aldrig forringes. Vaisenhuset har derfor ikke tilforn nægtet Hjælp til Børnenes videre Fremgang; det har endog holdt Børn til Studeringer o. s. v. Vaisenhusets skønne Bestemmelse er det at træde forældreløse Børn i Faders og Moders Sted, men denne Bestemmelse vilde det kun højst ufuldkomment opfylde, dersom det forlod Børnene, saa snart deres Skoleundervisning var tilendebragt.«

Denne af Biskop Mynster udtalte Opfattelse af Formaalet for Vaisenhusets Virksomhed har været den ledende Grundsætning for alle Stiftelsens Direktioner.

I Konsekvens af denne Opfattelse bestræber Vaisenhuset sig nu for at bevare Forbindelsen mellem Skolen og de udgaaede Elever, da disse ellers oftere mangler al anden Tilknytning i Livet og saaledes let kan tynges af Følelsen af at høre til »de hjemløse«. Dette sker dels ved at hjælpe med Raad og Daad, saa vidt vi evner, dels ved Aaret rundt, med Undtagelse af de 3 Sommermaaneder, Juni, Juli, August, at samle de udgaaede Elever, forsaa vidt det kan forenes med deres Livsgerning og Pligter mod denne, her paa Vaisenhuset til sel-

skabelige Sammenkomster under Lærertilsyn i »Det kgl. Vaisenhus's Ungdomsförening«, oprettet 1ste September 1891. Møderne holdes paa selve Vaisenhuset, for Pigerne om Mandagen og for Drengene om Torsdagen, fra 7—10. Paa disse Aftener læses der Stykker af de bedste danske Forfattere op for dem, eller »Vaisenhuskvartetten« spiller, Drengene øver sig i Skiveskydning o. l. Den forrige Aar paa begyndte Række Oplæsninger af danske Skuespil med fordelte Roller, hvori de unge Piger og unge Mennesker samvirke, er fortsat i Aar. Denne Foranstaltning danner saaledes et gavnligt Supplement til Skolens Danskundervisning, hvor der paa Grund af vigtigere Krav tidt ikke levnes megen Tid til videregaaende litterær Paavirkning. Disse Oplæsninger turde formentlig just i denne mere modne Alder øve en frugtbargørende Indflydelse og tilignes med virkelig Forstaaelse.

De unges aarlige Julefest fejredes den 29de December.

Ved Foraarstide foretages der en større Udflugt med de unge i Nordsjælland.

Der er bestandig i Lokalet fremlagt et stort Udvalg af ypperlige Billedværker og illustrerede Bøger, hvormed de unge lejlighedsvis kan beskæftige sig, samt en betydelig Mængde Stereoskopbilleder fra alle Verdens skønneste Egne, saaledes at der altid er nok til nyttig og fornøjelig Underholdning.

Et Bibliothek, bestaaende af dansk, tysk og engelsk Litteratur, beregnet paa de unges Tarv, er indrettet i Aar til Udlaan.

Ved disse Sammenkomster er Forstanderen altid til Stede, saa at de unge, der ved deres Forretninger er hindrede i at træffe ham i Kontortiden om Formiddagen, er sikre paa bestandig at kunne træffe ham der, naar de trænger til hans Hjælp eller Raad.

Fra Vaisenhusets første Virksomhed 1727 til 31te Marts 1903 er der udgaaet 2835 Vaisere og fra Skolens Ordning (1824) 1671 Skolebørn (faderløse).

Fondet til Opførelse af
»Det gode Minde's eget Hjem
(Stiftet af Hr. Forstander Gandrup)

Renter for 1903 Kr. 11,14

Kapitalen er nu Kr. 1,115,72.

Bidrag modtages fremdeles med Taknemmelighed af
BESTYRELSEN.

Indsamlingen til et Mindesmærke paa vort afdøde Æresmedlem, fhv. Forstander Exners Græv har til Dato bragt
Kr. 253,50,

som imidlertid ikke er fuldt tilstrækkelig til Tankens Virkeliggørelse, hvorfor Bidrag fremdeles modtages med Taknemmelighed, og vi tør haabe, at Sagens Venner snart vil tilskyde det manglende.

BESTYRELSEN.

Den 15. Marts afgik en af vore mangeaarige Bidragydere, **Enkefru Kofod**, ved Døden.

Fra executor testamenti i hendes Dødsbo modtog Bestyrelsen den glædelige Meddelelse, at afdøde havde testamenteret Foreningens Stiftelse en Kapital, stor Kr. 4000, som vil blive udbetalt ved Boets Slutning.

Afdøde har herved givet os det sidste Bevis paa sine venlige Følelser for Foreningen og dens Formaal, og vi vil stedse bevare Mindet om Fru Kofod i taknemmelig Erindring.

VAISENHUSIANA.

Søndag den 6. Marts løb Vinterens saa at sige største Attraktion af Stabelen i Teatersalen Nørrevold 23, idet vore unge sceniske Kræfter opførte to Smaastykker for et talrigt Publikum. Det var som sædvanlig vor elskværdige Instruktør, fhv. kgl. Skuespiller Kolling, der havde vejledet vore unge Kunstnere, som først opførte Chr. Molt Wengels Vaudeville »Kusine Lotte«, hvori Titelrollen udførtes af Frk. Alfreddine Borch, som var saa kvik og nydelig, at man godt kunde forstaa hendes Fætters (Hr. Torp) Forelskelse, som fik en lykkelig Udgang ved Hjælp af Onkelens (Hr. Christensen) Ægteskabstrang og Jens' (Hr. Jørgensen) Ubehændighed. Derefter fornøjede Hr. Olesen os ved at spille nogle Stykker for Cello og Hr. Andersen ved at synge adskillige Sange, hvorefter Tæppet gik op for Vaudevillespøgen »En Nat i Roskilde«, hvori de to synlige Roller udførtes af d'Hr. Christensen og Jørgensen, og det muntre lille Stykke vandt hurtig Tilskuere for sig. Da Tæppet for sidste Gang var gaaet ned, ledsaget af Publikums vedholdende Klappen, begav vi os ned i vore daglige Lokaler, hvor Musikken snart efter kaldte os til Dans til langt hen paa Natten, medens de trætte Kunstnere først styrkede sig ved i Bestyrelsens Kreds at indtage en Forfriskning, førend de blandede sig mellem os andre.

—tg.

Vor Forenings første Diskussionsmøde afholdtes Torsdag den 17. Marts med Emne:

Er Diskussionsmøder noget for os?

Hvorledes bør disse Møder indrettes?

Naar første Møde?

Hr. F. Christensen aabnede Mødet og foreslog at vælge en Dirigent, hvortil Hr. Landsvig valgtes.

Hr. L. gav derefter Ordet til Hr. Johs. Madsen, der i en længere Tale forklarede, hvor stor Betydning saadanne Møder kunde have for Foreningen.

Derefter fulgte Talerne Slag i Slag, dels af Hr. Petersen, Hr. Werner, Hr. Warthoe, Hr. Robert Larsen, Frk. Bagge og flere, der alle sluttede sig til Hr. Madsens Tale. Vi kom hurtig ind paa den for Foreningen saa store Opgave: at faa nye Medlemmer, og Opfordring til Medlemmerne om at agitere for dette.

Det besluttedes da at afholde det næste Møde i April Maaned (se Bekendtgørelsen i Bladet) med Emne: Agitation, i Forventning om, at Medlemmerne hver især over-tænker Sagen, og saa mange som muligt paa Mødet udtaler sig om dette for os saa vigtige Punkt.

F. C.

Torsdag den 24. Marts afholdtes en improviseret Aften- underholdning af vore egne unge Medlemmer. Den lille fordringsløse Underholdning, der ikke paa nogen Maade udsækkede Kritiken, var et Bevis paa, hvor megen Sang- bud der er i Foreningen for slige smaa Soiréer.

De optrædende høstede alle stærkt Bifald for deres

Præstationer, og vil man vanskeligt kunne fremhæve den ene for den anden. Baade vor unge Ven Poul Olesen, der glædede os med sit Violoncelspil, Johs. Madsen, hvis Oplæsning saa ofte tilforn har moret os, Gustav Torp og Frøken Borch, der med deres elskværdige, fordringsløse Sang fremkaldte meget Bifald, samt »last but not least« vor utrættelige Frode Christensen, alle fortjener de Tak og Paaskønnelse for deres Redebonhed til at yde deres Bidrag til at skabe Liv og Fornøjelse ved vore Møder.

Gid ret mange af vore yngre Medlemmer vilde følge deres Eksempel.

Tirsdag den 29. Marts afsluttedes Vaisenhusets Eksamen med en Musik- og Sangpræstation, der afholdtes i Gymnastiksalen og overværedes af et meget talrigt Publikum, der fulgte de forskellige Numre med megen Interesse, ledsaget af kraftigt Bifald.

Det var som sædvanlig en Nydelse at høre de forskellige Præstationer og at bemærke den Flid og Ihærdighed, der var anvendt baade af Lærere og Elever for at opnaa et saa smukt Resultat.

Vi undlader ikke at henlede vore Læseres Opmærksomhed paa tvende sympatiske Artikler i »Vort Land« for 23. Marts og 2. April om henholdsvis »Vaisenhusets Ungdomsforening« og »Det gode Minde«. RED.

Stiftelsen.

DEN ved Frk. Augusta Agerbundsens Død ledigblevne Fribolig er bortgivet til Fru Caroline Petersen, f. Pettoletti.

Foreningens Kasserers Adresse er: Handelsrejsende Georg Mørch, Collingsgade 8, 3. Ø.

Rettelse til Medlemslisten.

Medlem: Commis Georg Ogilvie og

Bidragyder: Fru Thorin

er ved en beklagelig Fejl ikke anført i forrige Nummer.

Program.

14. April: Musikalsk-deklamatorisk Soiré. Besøgende kan medtages.

21. — Diskussionsmøde.

28. — Varme Hveder.

Alt begynder Kl. 9 pr.

Angaaende Annoncer til Bladet bedes de ærede Averterende henvende sig til Herr Malermester C. Søndebro, Frejsgade 5, 2. Sal. Telefon: Tagensvej 2.

Indmeldelse af nye Medlemmer modtages af Bestyrelsen. — Kontingent 50 Øre maanedlig for Medlemmer. — Bidragydende 4 Kr. aarlig.

Alle Forenings-Meddelelser sendes til Formanden, Hr. Fuldmægtig F. Petersen, Gl. Kongevej 137³, V.

Meddelelser til »Vajsenhusianerbladet« sendes enten til Formanden eller til Hr. Johs. Madsen, Bernstorffsvej 12 B¹, V.

Vore Læsere anmodes — i egen Interesse — om at sørge for, at Bestyrelsen er i Besiddelse af deres nøjagtige Adresse, og om snarest at anmelde Flytning.

Boghandel.

Papirhandel.

AXEL ANDERSEN,

Nørrebrogade 18 A,

— 1ste Boglade fra Søen. —

Grundlagt 1876.

Forlagsforretning.

Musikhandel.

Aktieselskabet **Nordisk Brandforsikring, KØBENHAVN**

Garantikapital: 4 Millioner Kroner

overtager **Brandforsikring** og **Indbrudsforsikring** til billigste, faste Præmier og paa kulanteste Betingelser.

Hovedkontor: **Rømersgade 3.**

Kgl. Hof-Smørhandel

H. Svendsen. (Indehaver: Julius Andersen)

St. Kirkestræde 1. Tlf. 1509.

Fineste Smør - Friskeste Æg

forsendes overalt.

Bemærk: Ved faste Ordre efter denne Annonce gives 4 Øre Rabat pr. Pd. Smør og pr. Snes Æg.

Det danske Kompagni for Spejl- og Vindues-Polering

„Konkurenten“

Møntergade 16, 1. Sal. — Kjøbenhavn K.

→ Telefon 8447. ←

Indehaver: **MARIUS HANSEN.**

AMYKOS.

Henrik Gahns er den eneste ægte, uovertrufne som Gurglevand, Saarantiseptikum etc. Bør findes i ethvert Hjem. Prishelønnen paa 7 Verdensudstillinger. Anbefales af de berømteste Læger.

Faas paa ethvert Apothek og i enhver Materialhandel.

Hoved-Depot:

Tordenskjoldsgade 31.

EMIL WARTHØE

Thorvald Bergs Eftf.

Indehaver: **SOPHUS JENSEN.**

Børnedragter.

Telefon 3740. Købmagergade 32. Telefon 3740.

M. TRUELSEN,

CONDITOR.

✽ Specialitet: Isforretning. ✽

18 • Klareboderne • 18.

Villiam Callesen.

**Kokes
&
Briket
Import**

12. Ved Stranden 12.

Telefon 4131

Telefon 4131

ROLUND & Co.

— Vesterbrogade 8 E —

Møbeludsalg

Tegninger & Overslag leveres paa Anfordring

Værksted: **Kong Georgsvej 51**

Telefon: **Godthaab 452**

Vilh. Hansen & Co.

Materialhandel.

Tapet- og Farvehandel.

= Telefon 3017. =

30 Nørrebrogade 30.

København N.